

роком все більше акцентують увагу на свої фестивалі. Яскравим прикладом є активна виставкова діяльність представництв туристично-інформаційних центрів на різноманітних туристичних виставкових салонах України, головний з яких – щорічний міжнародний туристичний салон UPTT&UITM. Так, події ресурси рекламуються шляхом змістовних консультацій та видання так званих календарів подій на кожен рік та супутньої текстової інформації у вигляді брошур, журналів та збірників.

Проведений нами аналіз дозволяє охарактеризувати видову структуру фестивального руху Тернопільської області. Сподіваємось, вони відновлять свою систематичну діяльність по завершенню війни.

Список використаних джерел:

1. Васильчук І. «Джурин-фест» зачарував і здивував. Вільне життя. 2012. 13 червня. С. 6.
2. Вандзеляк Г. «Дзвони Лемківщини» вийшли на міжнародний рівень. Відгомонів 20-й міжнародний фестиваль лемківської культури. Свобода. 2019. 7 серп. С. 1.
3. Вандзеляк Г. Мешканці Тернопільщини запалювали Лемківську ватру. XXI Міжнародний фестиваль «Дзвони Лемківщини». Свобода. 2020. 7 серп. С. 1.
4. Кузишин А. В., Черешнюк Т. О. Суспільно-географічна оцінка історико-архітектурних ресурсів оборонного спрямування (на прикладі Тернопільської області). Наукові записки ТНПУ. Серія: Географія. Тернопіль: СМП «Тайп», 2020. № 1 (48). С. 91-98.
5. Ониськів М. 13-16 серпня: гарячий подих Зборівської битви і гомін козацького «Байди». 360-ліття Зборівської битви та 8-й фест. Козацької пісні: засід. Оргкомітету святкувань. Вільне життя. 2009. 12 серп. С. 1.
6. Пушкар Б. Т. Основні напрями оптимізації розвитку рекреаційного господарства Тернопільської області. Вісник Львівського університету. Серія географічна. 2014, 47. С. 224-234.
7. Рутинський М. Й. Етнофестивальний туризм: теоретичні засади й етногеографічні аспекти організації. Географія та туризм: наук. Зб. / Відп. Ред. Я.Б. Олійник. К.: Альтерпрес, 2011. Вип. 16. С.82-93.
8. Черешнюк Т. О., Кузишин А. В. Європейський досвід використання оборонних споруд з метою туризму та рекреації. Наукові записки ТНПУ. Серія: Географія. Тернопіль: СМП «Тайп», 2020. № 2 (49). С. 114-123.
9. Ягель Р. «Джурин-фест»: геї, попід горою там плавці мчать... Місто. 2012. 13 червня. С. 9.

Вигоняйло Д.

*магістрант II курсу
спеціальності 242 Туризм*

Науковий керівник – проф. Кузишин А. В.

РОЛЬ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИХ ТА ЕТНОКУЛЬТУРНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОТОКІВ ІРЛАНДІЇ

В межах Європейського туристичного регіону та Північно-європейського туристичного субрегіону зокрема Ірландія займає цікаве місце на локальному та міжнародному туристичному ринку,

зважаючи на низку обставин. Останніми роками активізуються міжнародні туристичні потоки, пов'язані з цією країною, що свідчить про зростання зацікавлення її туристичними ресурсами та підвищення уваги до туристичних можливостей країни.

Одним з напрямків такої туристичної активності є популярність та використання історико-архітектурних та етнокультурних ресурсів, які в значній мірі формують туристичний бренд країни.

Ірландія багата історико-культурною спадщиною. Традиційним образом країни та її міжнародним туристичним образом є багата історико-архітектурна спадщина. Загалом історико-архітектурні ресурси країни представлені пам'ятками різних історичних періодів – від давніх до пам'яток Нового часу. В цьому контексті особливо виділяються замкові ресурси – одні із найкраще збережених в Європі. За їх кількістю країна не поступається провідним європейським державам. На території Ірландії розміщується близько 200 замків, які використовуються в туристичній діяльності як об'єкти показу та як засоби розміщення – історичні готелі.

Історико-архітектурним туристичним центром країни є Дублін. Місто розташоване в широкій долині річки Ліффі, навколо Дублінської затоки і сформоване кварталами з архітектурою XVIII ст., особняками, рядами будинків георгіївської епохи, широкими вулицями і просторими площами. Центром міста вважається собор Святого Патріка (датований 1190-1225 рр.), який був заснований на тому місці, де цей святий хрестив місцевих жителів. Один з туристичних центрів міста – 61-метровий обеліск на честь герцога Веллінгтонського і площа П'ятнадцяти акрів – в минулому місце дворянських дуелей і поєдинків, тепер вона використовується під ігрові майданчики. Інші відомі місця згромадження будівель георгіївської архітектури – Мерріот-Ськве, Елі-Плейс і Фітцвільям-Ськве. Також заслуговують на увагу Блекрок-Хаус – літня резиденція англійського віце-короля Ірландії (XVIII ст.) і Дублінський замок – знаменне місце, де з XII сторіччя і до 1920-х рр. розташовувалася британська адміністрація (він знаходиться на піднесенні на захід від міста).

Бібліотека Честер-Бітті, розташована в замку, володіє унікальним зібранням стародавніх папірусів, ісламських рукописів, китайських, японських, індійських і інших східних предметів мистецтва, тут також зберігаються деякі стародавні тексти Біблії та інших християнських рукописів. Це також і одна з найбагатших колекцій граверних і друкованих книг у світі.

Неподалік столиці розташовані мальовничі Дублінські гори і пляжі, а в прибережному районі лежать відомі визначні пам'ятки, як

башта форту Мартелло з музеєм Джеймса Джойса, парк Блекрок, старовинний кам'яний хрест періоду зародження християнства на території Ірландії, а також вулиця Брайтон-Вейл, на якій розташований старовинний гарматний ряд (редута), яка нині переобладнана в мініатюрний парк, прикрашений скульптурами.

У розміщеному південніше столиці містечку Дан-лере (Кінгстаун) розташовані відомі архітектурні шедеври, збудовані в венеціанському стилі Таун-Холл (1880 р), Другий яхт-клуб, обеліск на честь короля Георга IV – Ройал-Сент-Джордж (1845), а також церква Сент-Майкл-Черч, в будівлі якої нині розташований державний морський музей Нешнл-Мерітайм-Мьюзеум.

Містечко Бру-ан-Буан, розташоване у меандрі річки Буан, славиться на весь світ своїми археологічними пам'ятками поховань Ньюгрейндж, Наут і Даут – ці місця були заселені людьми приблизно 5 тис. років тому. Ньюгрейндж (Си-ан-бру), вік якого на декілька сотень років перевищує єгипетські піраміди, виявлений в кінці XVII ст. Поховання являє собою величезний курган (висота – 11 м, діаметр – 85 м) із землі і каменів, який колись весь був покритий білою кварцовою галькою і оточений 97 вертикальними кам'яними брилами. Споруда примітна тим, що промені висхідного сонця потрапляють всередину гробниці на декілька хвилин тільки один раз на рік, на світанку в день зимового сонцестояння (21 грудня). Вони освітлюють впродовж 17 хвилин тунель (ширина – близько 1 м, довжина – понад 16 м), що веде до похоронної камери з таємничим каменем в її глибині, прикрашений вишуканим орнаментом (таємниця малюнків поки не розгадана). Приміщення має хрестоподібну кам'яну конструкцію, верхній край якого стоїть на висоті 6 метрів від підлоги. Незважаючи на грандіозність споруди, всередині покоїлися тіла тільки 5 осіб. ЮНЕСКО в 1993 році офіційно надала цій унікальній споруді статус Міжнародного історичного пам'ятника.

Курган Наут споруджений в 3 тис. до нашої ери. Це найбільше поховання в Бру-ан-Буан. Під час археологічних розкопок цього кургану по сусідству було виявлено два поселення, що відносяться до епох бронзового і залізного віків. Курган виконаний в єдиному комплексі, маючи два окремих головних коридори, які ведуть в два приміщення для поховань. Поховання прикрашені кам'яними брилами, на яких викарбувані древні мудрі візерунки. Були проведені розкопки ще вісімнадцяти невеликих «супутникових» коридорних похованнях, навколо Наут. Це – найдовші в Європі галереї такого характеру. Вони є важкодоступними, проте в кінці галереї відкривається величезне приміщення центральної піраміди, в якому знаходиться «місячна

карта», – нанесені на стіни спіральні і колоподібні фрески, які вчені майже однотайно трактують як місячні символи.

Курган Даут приблизно такий же за розмірами, як Наут і Ньюгрейндж. Кілька кам'яних брил, на яких видно малюнки художників часів неоліту, обрамляють видиму частину кургану. Два приміщення в західній частині кургану створено 5 тис. років тому. Один з цих кам'яних гротів має ритуальний камінь у вигляді чаші. Це справжня скарбниця наскальних зображень і артефактів, цілий музей європейського мегалітичного мистецтва. Курган Даут зараз закритий для відвідування.

Місто Корк розташовується на південному сході країни, засноване в VI ст. Святим Фінбарра, який заклав церкву на південному березі річки Лі. Сьогодні це друге за величиною місто Ірландії, а також адміністративний центр однойменного графства. Міський центр розташований на острові між двома рукавами річки. На північ від річки, в районі Шендон, лежить найцікавіша історична частина міста з її низкою старих кварталів. Окрасою південної частини міста є протестантський собор Святого Фінбарра (побудований на тому самому місці, де цим святим було зведено перший собор),

Слід згадати і про етнокультурні ресурси Ірландії як спонукальний елемент туристичної активності країни.

Унікальність та попит на етнокультурні ресурси Ірландії можна розглядати в декількох площинних зрізах – танці, література, спосіб життя та власне культурні особливості. Ірландія є батьківщиною особливого стилю танцю, який став популярним та знаним в усьому світі – степ. Він розвивався та формувався в контексті традиційних ірландських танців. Його танцюють на парадах на честь дня Святого Патрика. Історію ірландських танців можна простежити від часів дохристиянської Ірландії, а також помітний вплив континентальної європейської танцювальної культури, зокрема – французької кадрилі. Деякі вважають, що це не ірландський танець, а шотландський, який після ірландського виконання в результаті змінився до невпізнання. Існує кілька видів степену: простий степ, подвійний степ, потрійний степ та сліп-степ. Степ зараз став одним із брендів Ірландії та робить саму країну відомою завдяки танцю.

Наступною складовою етнокультурних ресурсів виступає ірландська література, а саме – міфологія, яка є також популярною у всьому світі. Міфічний образ Ірландії із друїдами підкреслює національну ідентичність та слугує базою для проведення різних фестивалів та подієвих заходів.

Щодо категорії «стиль життя», то насамперед мається на увазі традиційна звичка ірландців – споживання та виробництво пива. Пиво є

серцем ірландського способу життя, ірландської культури та національної ідентичності. Пиво варили стародавні кельти, іменуючи його «курми». Літописи оповідають, що пивом споживав навіть Святий Патрік. Найбільш відомим сортом пива в усьому світі є Guinness.

Guinness – пивний бренд, що належить компанії Diageo, спочатку відносився до ірландської компанії Arthur Guinness Son&Co, заснованої в 1759 р. пивоваром Артуром Гіннесом. Guinness – найвідоміше і споживане ірландське пиво, що стало легендою і найпопулярнішим брендом Ірландії. Відмінною особливістю пива довгий час був палений аромат, який виникав через використання смаженого ячменю. У пінті Guinness всього 198 кілокалорій – менше, ніж в апельсиновому соку або знежиреному молоці. Музей пива Guinness – одна з найбільш відвідуваних визначних пам'яток столиці Ірландії (700000 відвідувачів на рік, лише 5% з них – ірландці), побудований в 1904 році. Музей розташований в семиповерховому цегляному будинку, який спочатку використовувався для ферментації.

Ірландія славиться своїми фестивалями, більшість з яких проходить щорічно. Найвідомішим з них є фестиваль Святого Патріка, який проходить по всій Ірландії, а також святкується шанувальниками ірландської культури в усьому світі. Хоча день Святого Патріка відзначається 17 березня, фестиваль Святого Патріка в Ірландії триває більше тижня, і його програма включає в себе паради 17-го березня, а також Скайфест, що супроводжується музикою композитора Марка МакКейба. Заходи фестивалю Святого Патріка включають також тиждень ірландської мови, метою якої є розвиток ірландської мови. Головний парад в дні фестивалю проходить в Дубліні при величезному скупченні народу (в 2020 р. в ньому взяло участь більше 600 000 осіб).

Інший ірландський фестиваль, відомий у всьому світі – музичний фестиваль Oxegen, який проводиться з 2004 року. Цей фестиваль триває чотири дні і протягом двох років поспіль був названий кращим європейським фестивалем за даними опитування, проведеного у Франції, Нідерландах, Іспанії і Великобританії. У фестивалі Oxegen брали участь такі «зірки», як Бейонсе, The Black Eyed Peas, Afrojack, Емінем і Coldplay. Головними спортивними заходами для ірландців є щорічні фінали всеірландського чемпіонату з герлінгу та всеірландського чемпіонату з гельською футболом. Ці матчі, як правило, проходять в середині вересня на дублінському стадіоні Кроук Парк і збирають до 80 тисяч глядачів.

Весвітньо відомий ірландський фестиваль Роза Тралі – це міжнародний конкурс, в якому беруть участь співтовариства з ірландської діаспори усього світу, проходить щорічно в місті Тралі

(графство Керрі). Учасники фестивалю змагаються в майстерності виконання національних пісень і балад. Головною вимогою до учасників є наявність ірландського коріння.

У Голуеї щорічно в останній понеділок липня проводяться Голуейські скачки. Ці скачки користуються всесвітньою популярністю і привертають велику кількість глядачів. В середньому за тиждень скачки відвідує близько 150 000 осіб.

Ще один популярний фестиваль в Голуеї – міжнародний фестиваль устриць, що проходить з 1954 року в останній вікенд вересня. За 60 років існування цей фестиваль був удостоєний багатьох престижних нагород і титулів. Зокрема, газета Sunday Times назвала його «одним з 12 найбільших шоу на землі», а визнаний лідер туристичних рейтингів світу Travel Guide включив до списку семи кращих гастрономічних фестивалів Європи, поряд з Октоберфест. З 1978 року в Голуеї проходить також щорічний фестиваль мистецтв, на якому представлені як виконавське, так і образотворче мистецтво. Фестиваль проходить у липні і щороку збирає близько 150000 відвідувачів.

З 2004 року в селі Страдбаллі, графство Леїш, щорічно проводиться музичний фестиваль Електричний Пікнік. У порівнянні з іншими великими музичними фестивалями, організатори фестивалю надають більшого значення якості сервісів для учасників, таких як харчування та проживання. За оцінкою журналу Rolling Stone, це один з кращих коли-небудь проводившихся музичних фестивалів. Один з найстаріших фестивалів в країні – Фестиваль знайомств в Лісдунварне, який проводиться з 1892 року. Проходить щорічно в Лісдунварне – селі в графстві Клер з населенням менше 800 осіб. У вересні в Лісдунварну з'їжджаються від 20 до 40000 осіб зі всього світу, які бажають знайти собі пару. В останні роки фестиваль став особливо популярний серед туристів з Далекого Сходу. Фестиваль в Лісдунварне став одним з найбільших фестивалів знайомств в Європі.

Тому можна зробити висновок про багатство культурного життя Ірландії та збереження її самобутності, яке на сучасному етапі використовується як промоційний захід щодо популяризації образу країни в світі та підтримці існуючого туристичного бренду.

Ірландія багата на культурно-історичні пам'ятки: середньовічні фортеці, замки, монастирі, собори, а також дольмени – доісторичні кам'яні споруди. Поряд з ресурсним забезпеченням активно розвивається відповідна туристична інфраструктура, яка відзначається неповторним місцевим колоритом.

Все це позитивно відображається на показниках туристичної активності країни. Динаміка туристичних прибуттів за понад 30 років

має позитивний тренд. В 1990 р. країну відвідало 3,7 млн туристів, в 2000 р. – 6,6 млн туристів, 2010 р. – 7,6 млн туристів, 2015 р- 8,3 млн туристів, в 2020 р. цей показник перевищив 10 млн туристів та наблизився до 11 (10,9 млн туристів).

За умови раціонального використання ресурсів історико-архітектурного та етнокультурного спрямування Ірландія може і далі розширювати свою «нішу» на туристичному ринку, а отже – збільшувати свої надходження від даного господарського сегменту.

Список використаних джерел:

1. Кузишин А. В. Міжнародний туризм: Навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2016. 204 с.
2. Кузишин А. В. Міжнародний туристичний бізнес. Навчальне видання. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2019. 146 с.
3. Кузишин А. В. Основні показники розвитку туризму в країнах Європейського туристичного регіону на початку XXI століття. Актуальні проблеми країнознавчої науки: матеріали V Міжнародної наук.-практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 18-19 травня 2017 р.) / за ред. В.Й. Лажніка. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С. 48-52.
4. Kuzyshyn A., Halycka I., Cheresnyuk T. Globalistic impacts in the development of International Tourism. Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. 2019. № 7 (6A). P.133-136.
5. Guinness-history of brand. URL: www.irsociety.co.uk/Archives/22/Guinness.htm.
6. St Patrick Day. URL: <http://www.independent.ie/irish-news/dublin-hosts-st-patricks-day-party-26833252.html>.
7. Tourism Highlights: 2018 Edition. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876>.
8. Tourism Highlights: 2019 Edition. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/97892844211529>.
9. World Tourism UNWTO Barometer
URL: unwto.org/facts/eng/pdf/barometer/UNWTO_Barom08_1_en.pdf.

Івасечко О.

магістрант II курсу

спеціальності 242 Туризм

Науковий керівник – доц. Задворний С. І.

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ ТУРКІВСЬКОЇ ГРОМАДИ ЯК ДЖЕРЕЛО ТУРИСТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ТЕРИТОРІЇ

В даний час багато новостворених громад перебуває в пошуку господарських напрямків, які б стали запорукою успішного розвитку цих територій. Поряд з галузями матеріального виробництва досить часто звертаються і до сектору послуг. Зокрема, акцент в багатьох випадках ридиться на туризмі.

Турківська міська громада – територіальна громада в Самбірському районі Львівської області. Адміністративний центр – місто Турка. Площа